

Przyroda łagodzi zmiany klimatu – program aktywnej edukacji o wpływie zmian klimatu na bioróżnorodność i otoczenie człowieka

Warsztaty dla uczniów

FUNDACJA EKOLOGICZNA „ZIELONA AKCJA”

WWW.ZIELONAAKCJA.PL

WWW.LEKCJEWPRZYRODZIE.PL

Pogoda a klimat

Pogoda – to warunki meteorologiczne na danym obszarze, w danym czasie zachodzące w dolnych warstwach atmosfery

Pogoda zmienia się w cyklu dobowym

Parametry służące do opisu pogody to: temperatura powietrza, wilgotność powietrza, ciśnienie atmosferyczne, opady atmosferyczne, zachmurzenie, siła i kierunek wiatru

Klimat to następstwo typów pogody, ogół zjawisk pogodowych występujący w cyklu wieloletnim np. 30 lat na danym obszarze

Klimat potrzebuje min. kilku dziesięcioleci by się zmienić

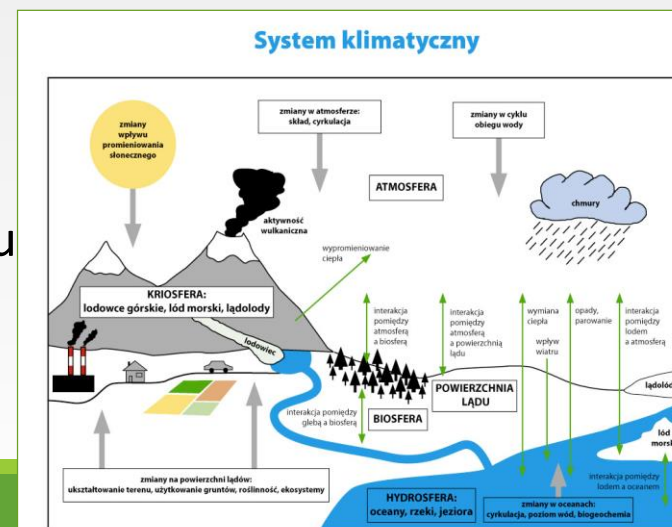
Zmiany klimatu w XX wieku

Atmosfera ziemska jak parasol chroni naszą planetę przed szkodliwym promieniowaniem z kosmosu i umożliwia życie na ziemi

Troposfera to część atmosfery przylegająca do powierzchni Ziemi. W troposferze zachodzą procesy mające wpływ na pogodę i klimat

Zmiany klimatu następują pod wpływem takich czynników jak:

- erupcje wulkanów, zmiany prądów oceanicznych, trzęsienia Ziemi
- zmiany w nasłonecznieniu i aktywności Słońca
- zmiany kształtu orbity ziemskiej, osi obrotu Ziemi względem np. stałych gwiazd
- **zmiany stężenia gazów cieplarnianych w tym CO₂, metan, ozon, podtlenek azotu**

Zmiany klimatu - globalne

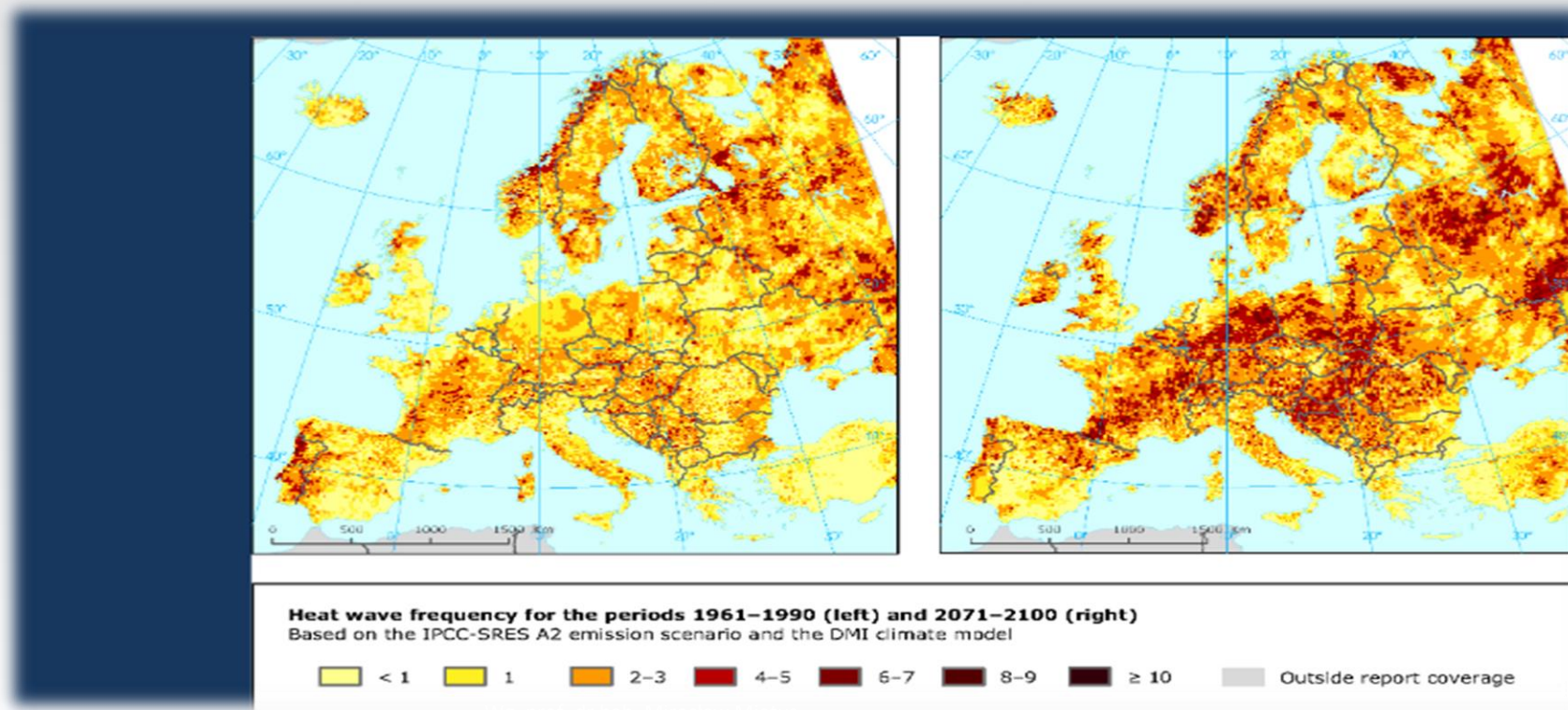
- Przez okres ostatnich 60 lat czterokrotnie zwiększył się wpływ człowieka na ocieplenie kuli ziemskiej
- W historii Ziemi klimat zmieniał się nawet o 5 st C, temperatura zmieniała się o max.1. st C na 1000 lat
- Okres przejścia pomiędzy klimatami nie był tak krótki jak obecnie, człowiek wywołał wzrost temperatur o **1 st. C w ciągu 100 lat** (raport IPCC)
- Do końca XXI wieku poziom mórz ma wzrosnąć o 26 – 82 cm
- Do końca XXI wieku średnie temperatury na świecie mogą wzrosnąć od 0,3 do 4,8 st.C
- Jeśli nie zatrzymamy wzrostu średniej temperatury na poziomie 1,5 st. C w ciągu najbliższych lat to załamię się system klimatyczny. Do 2030 r. należy ograniczyć emisję CO₂ o 45 % a do 2050 r. do 0

Arktyka bez lodu, Antarktyda się topi

Skutki zmian klimatu – będzie ciepło, cieplej, gorąco

Skutki: fale upałów, susze, pożary, deficyt wody pitnej, wzrost śmiertelności, do końca stulecia ponad 2/3 Europejczyków będzie narażonych na pogodowe kataklizmy

Skutki zmian klimatu – susze, powodzie

Skutki zmian klimatu: wzrost poziomu morza o 1 m - zmiana linii brzegowej do 2100 r.

naukawpolsce.pap.pl

Huragany, trąby powietrzne, gwałtowne porywy wiatru

Skutki zmian klimatu

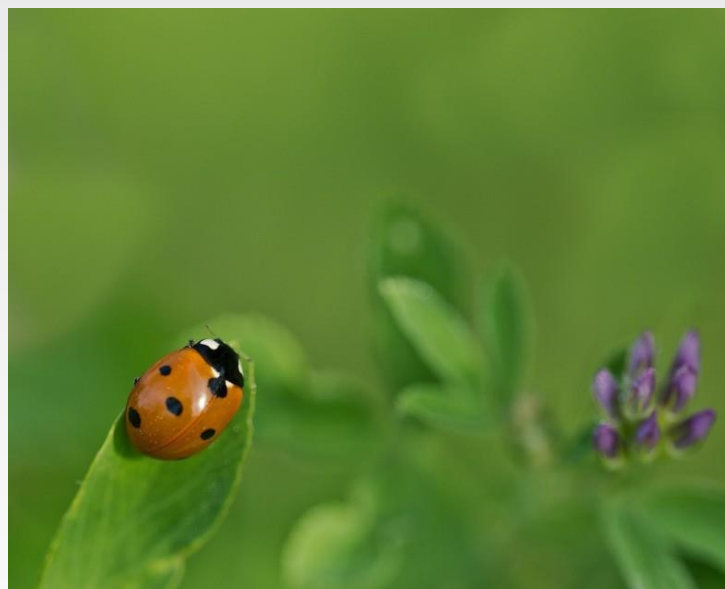

Uwaga gatunki inwazyjne

Śliniak luzytański

Biedronka azjatycka

Nawłoc kanadyjska

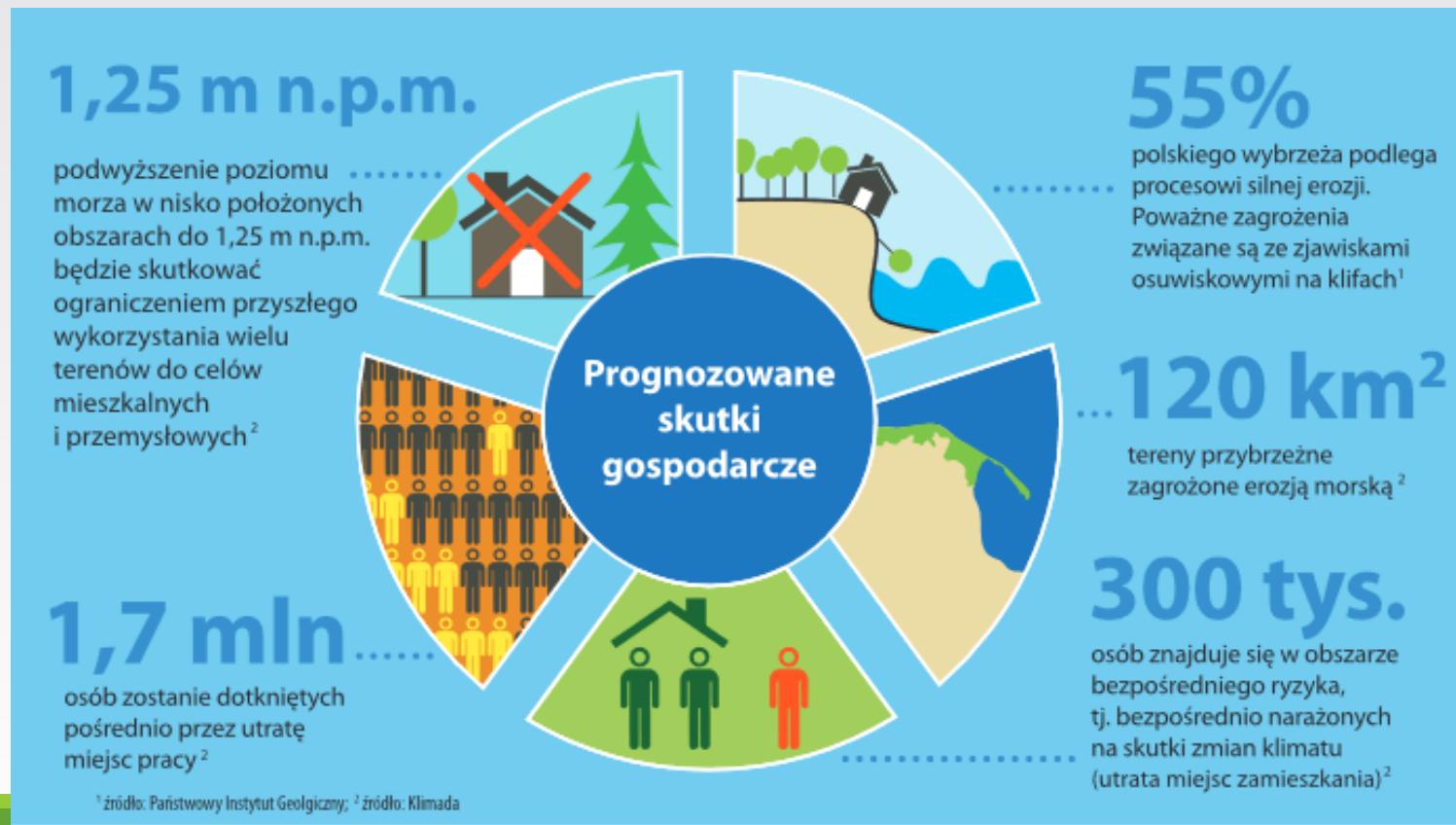
Skutki zmian klimatu

- Ekstremalne zjawiska pogodowe zagrożeniem dla życia. Migracje ludności z terenów gdzie występuje susza i niedobory żywności – głównie z południa na północ, zmiany zasięgu upraw
- **Niedobór wody pitnej**
- Zmiany zasięgu upraw, pustynnienie żyznych terenów uprawnych, konieczność prowadzenia nawadniania na większą skalę
- Rozprzestrzenianie się chorób zakaźnych
- Zmiany zasięgu gatunków i ekosystemów – rośliny i zwierzęta przenoszą się na nowe obszary
- Wymieranie gatunków
- **Zwiększenie zagrożenia dla lasów**, które będą narażone na pożary, susze, choroby, zmiany w składzie gatunkowym drzew

Skutki zmian klimatu dla Polski

Szacowanie wydatki dotyczące likwidacji szkód do 2020 r. – 85 mld złotych

Młodzieżowe strajki klimatyczne

<https://www.msk.earth/postulaty>

- Ruch społeczny uczniów i studentów będący częścią globalnej inicjatywy Fridays for Future
- „Działając, wyrazamy **swój sprzeciw wobec bierności polityków w obliczu katastrofy klimatycznej**. Nie jesteśmy ekspertami ds. ekologii i zmian klimatu, lecz młodzieżą świadomą zagrożenia jakim jest katastrofa klimatyczna i walczącą o prawo do swojej przyszłości”

Jak każdy z nas może łagodzić skutki zmian klimatu ?

Projekty szkolne – mikroadaptacje do zmian klimatu

Małe, szkolne ogrody

Małe, szkolne ogrody

Sadźmy byliny przyjazne owadom

Sadziec konopiasty

Dzielżan

Malwy

Macierzanka

Krwawnica

Jeżówka

Schronienia dla owadów zapylających

Zielony ogródek.pl, Murator

Zielone ściany

Adaptacja do zmian klimatu – gromadzenie deszczówki i jej wykorzystanie

---

Ogród deszczowy

www.przyjacieledrzew.pl

Łąka kwietna przy szkole

Marki

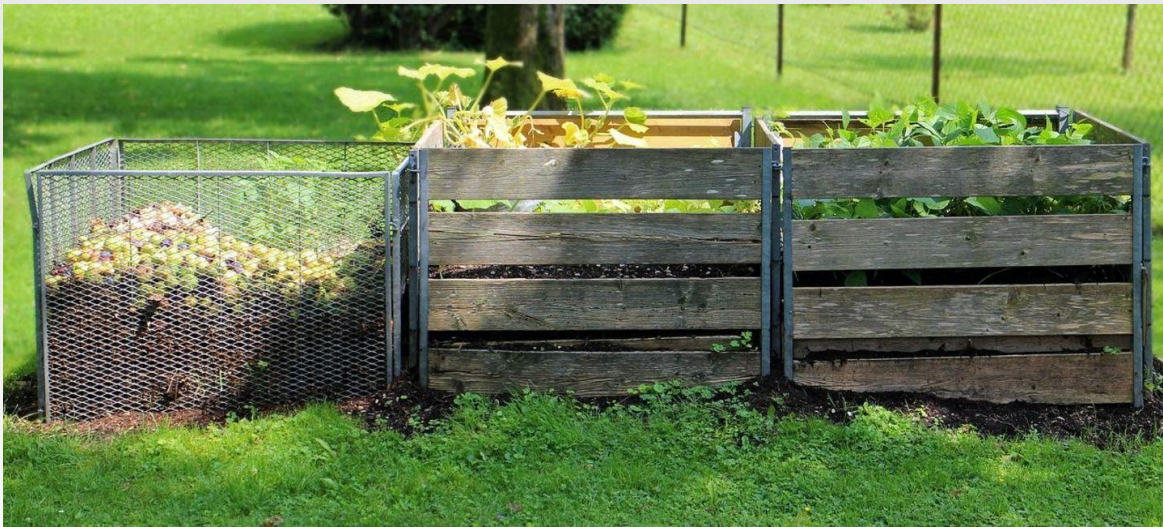

Łąka zamiast trawnika

<http://wildflowerturfblog.wildflowerturf.co.uk>

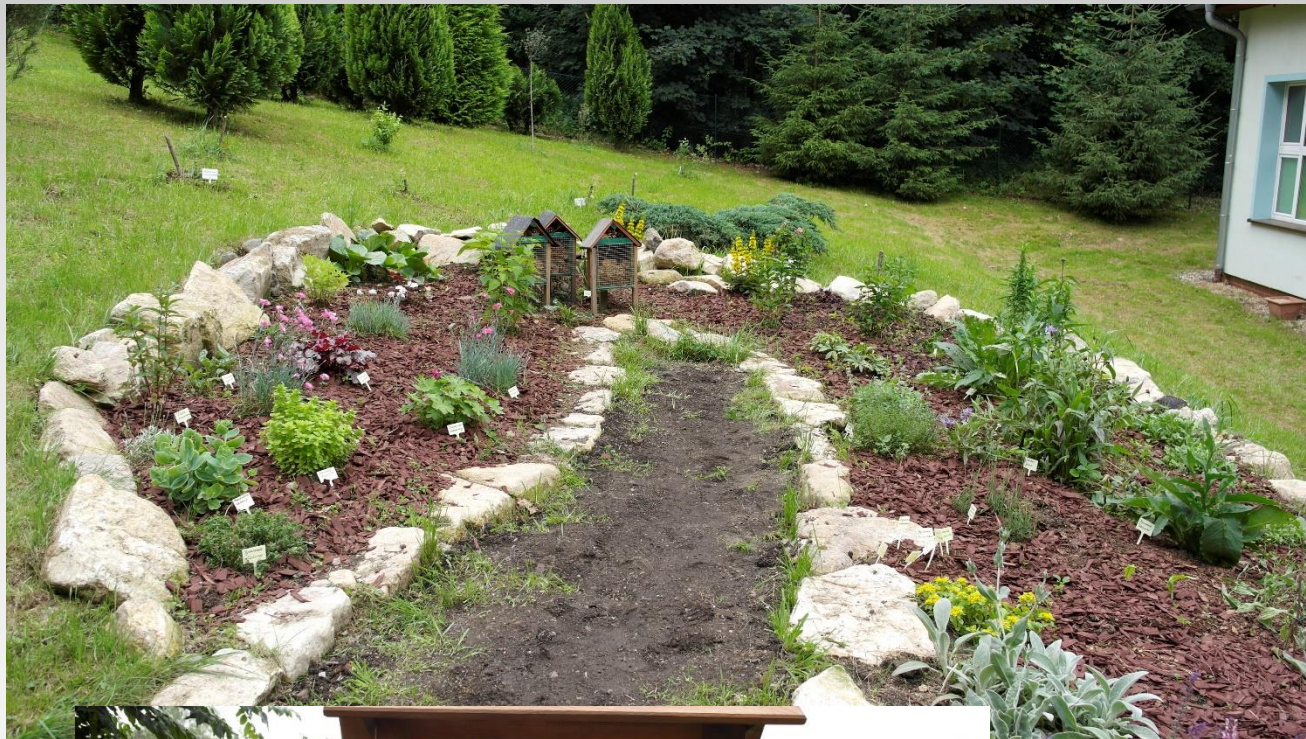
Naturalny rozkład

ZIOŁOWE RABATY przy budynkach

Wieś Kwieciszowice
położone w sąsiedztwie
Natura 2000 Łąki Gór i
Pogórza Izerskiego

INICJATYWY
OBYWATELSKIE
DLA ŚRODOWISKA

Odbetonowywanie przestrzeni i przepuszczalne powierzchnie

Przykłady dobrych praktyk mikroadaptacji

Gromadzenie wód deszczowych Görlitz- SAPOS

Staw z odprowadzeniem nadmiaru wód deszczowych Görlitz - SAPOS

Przykłady dobrych praktyk mikroadaptacje

Stacja Meteorologiczna SAPOS

Podwyższona rabata wraz z systemem nawadniania
Görlitz SAPOS

Projekty wdrożeniowe

Projekty wdrożeniowe – podjęcie konkretnego działania na terenie szkoły, nauka samodzielnego myślenia

Przykłady projektów wdrożeniowych:

- założenie ogródka ziołowego, rabaty ziołowej
- założenie łąki kwietnej
- założenie ogrodu deszczowego, pojemniki na wody opadowe, system rozprowadzania wody do podlewania roślin
- założenie zielonej ściany, pnącza na ścianie budynku, pnącza na kratkach
- założenie domków dla owadów zapylających
- nasadzenia drzew, krzewów, roślin nektarodajnych (nie sadzimy iglaków)
- założenie wyniesionej grządki na rośliny
- odbetonowanie uszczelnionej powierzchni, założenie przepuszczalnych kratek
- zakup, montaż kompostowników

Projekty badawcze

Projekt badawczy – obserwacje zmian klimatu oraz skutków na terenie szkoły, osiedla, ogrodu.

Dostosowanie obserwacji do pory roku

Przykłady projektów badawczych:

- obserwacje pogodowe oraz rodzajów chmur i zmian pogody
- rozpoznawanie gatunków zapylaczy oraz roślin z których mają pożytki
- rozpoznawanie roślin inwazyjnych oraz mapowanie ich lokalizacji
- rozpoznawanie gatunków porostów oraz ich mapowanie
- rozpoznawanie gatunków drzew i krzewów na terenie przyszkolnym oraz obliczenie ile mogą wytwarzać tlenu i pochłaniać CO₂

Dziękuję za uwagę

Kontakt : Fundacja Ekologiczna „Zielona Akcja”
www.lekcjewprzyrodzie.pl   www.pszczoly.zielonaakcja.pl

Koordynatorka Anna Valis tel. 602 572 133
valis@zielonaakcja.pl

Irena Krukowska-Szopa tel. 600 276 829
krukowska@zielonaakcja.pl

